

A Chazan Who Has Animosity Toward a Congregant

May one serve as a *chazan*, in general, or as *ba'al tokeiah* on Rosh Hashana if he hates one of the shul's congregants for no good reason, especially if this causes the congregant to have great difficulty concentrating?

4. שו"ת האלף לך שלמה חלק אורח חיים סי' שנו

שאלתו על דבר התוקע אם יחיד יכול למחות. הנה מבואר בט"ז ומגן אברהם דעכשיו אינו יכול למחות דהוי הכל אחר רוב פורעי המס, וכן הסכים הט"ז וכן הפרי מגדים בשם הלבוש. אך יש לומר דהמנהג הוי רק בשליח צבור ורב, דאין מוציאין את הרבים ידי חובתו, אבל בשופר שמוציא הרבים, איך יוציאנו בעל כרחו, וספק בתקנה אם הוי התקנה גם על זה, אוקמוהו אדינא. ויש לומר דיחיד יכול למחות ולומר דכיון דכבר יש לו חזקה לתקוע, זה לא נחשב כקבלוהו כבר, דכל שנה הוי ענין בפני עצמו, דאינו דומה לשליח צבור, דשליח צבור הוי מעשיו תמיד להתפלל יום ולילה, לכך כיון דאין לו הפסק הוי כקבלוהו כבר, אבל בתקיעות דמפסיק כל השנה זה נחשב כל שנה כקבלה חדשה ... ואף אם דומה לאם כבר קבלוהו, מכל מקום התם מיירי באם אין בו חסרון רק דנעשה שונא, דאז כיון דמדינא כשר, לכך נהי דמתחלה יכול למחות גם בזה, מכל מקום אם כבר קבלוהו, אינו יכול למחות, אבל אם טוען בשביל איזה קלקול מעשיו שנתחדש בשליח צבור או נודע עתה, אם רואין בני העיר שיש בו ממש, ודאי יכול היחיד למחות אף שקבלוהו תחלה, דשליח צבור דומה לשתלא טבחה ואומנא, דלא בעי התראה ומסלקינן להו בלי התראה ... אך זה כגון אם אין הדבר נחוץ לשליח צבור זה או שיש שני אנשים אשר אפשר לקבלם ושיוין הם להצבור זה כמו זה, אז נהי דהצבור רוצים בזה, יכול היחיד למחות עד שימתינו שיבא שליח צבור המרוצה לכולם או לקבל השני השובה לכולם. אך אם דבר נחוץ לשליח צבור מיד וליכא אחר רק זה, או אף שיש אחר רק שאין הצבור רוצים בו רק בזה והיחיד אומר להיפוך, ודאי אין היחיד מכריע הצבור ... ילכו אחר הרוב; ולכך הכא נמי, אם יש תוקע אחר והצבור ניחא להו גם בו רק שרוצים גם בהראשון, בזה היחיד יכול למחות ויקבלו השני אם יש ליחיד טעם הגון הנראה שהראשון קלקל מעשיו יותר מבראשונה, אבל אם אין הצבור רוצים בהשני רק דוקא בהראשון, אז אין היחיד יכול למחות ויתקע הראשון והיחיד יכוין לצאת בתקיעתו. וכמו דהשליח צבור צריך לכוין להוציא שונא, כן יכוין התוקע להוציא המוחה והמוחה יכוין לצאת בתקיעתו:

1. בית יוסף אורח חיים סי' נג

מהר"י קולון כתב ... שהתפלה הוא של הקהל שהיא במקום התמידין שהיו באים משל צבור, ואין ראוי שיהיה אדם שלוחם להקריב קרבנם שלא מדעתם ורצונם. ומטעם זה פסק רבינו שמהה דאפילו יחיד יכול לעכב את החזנות ולומר: "איני חפץ שיהיה פלוני חזן", אם לא שכבר הסכים עליו מתחלה

2. שולחן ערוך אורח חיים סי' נג סעי' יט

... אפילו יחיד יכול לעכב ולומר: "איני רוצה שפלוני יהיה חזן", אם לא שכבר הסכים עליו מתחלה. הגה: ודוקא שיהיה לאותו יחיד טעם הגון על פי טובי העיר, אבל בלאו הכי אין היחיד יכול למחות בשליח צבור. ואם הוא שונא, יכול למחות בו קודם שהסכים עליו.

משנה ברורה שם ס"ק נו

שונא – רוצה לומר, שידוע באמת מכבר שהם שונאים זה לזה, לכך יכול למחות בו, דאינו נעשה שלוחו לתפלה בעל כרחו. אבל אם אומר שהוא שונא, לאו כל כמיניה:

מגן אברהם שם ס"ק כ

ונראה לי דדוקא בזמניהם, שהיה השליח צבור מוציא הרבים ידי חובתם בתפלתו, אז היה יחיד יכול לעכב, דאין נעשה שלוחו בעל כרחו, מה שאין כן עתה שכלם בקיאות, רק השליח צבור הוא לפיוטים, אף על פי שאומר קדיש וברכו, אין כל כך קפידא

3. רמ"א, אורח חיים סי' תקפא סעי' א

וידקדקו לחזור אחר שליח צבור היותר הגון והיותר גדול בתורה ומעשים שאפשר למצוא, שיתפלל סליחות וימס נוראים; ושיהא בן שלשים שנים, גם שיהא נשוי (כל בו). מיהו כל ישראל כשרים הם, רק שיהיה מרוצה לקהל; אבל אם מתפלל בחזקה, אין עונין אחריו "אמן". וכן צריך שיוציא כל אדם בתפלתו; ואם יהיה לו שונא ומכוין שלא להוציא, גם אוהבו אינם יוצאים בתפלתו